

Hifi & Musik

NR 11 | NOVEMBER 2020 | 79 SEK | 89 NOK | 84 DKK | 10 EUR

Världens bästa?
HUAWEI FREEBUDS PRO

TEST! **YAMAHA GT-5000**
Japansk
vinylprecision

Special!

2 x MARANTZ + DENON A110

Budgetlyx från Japan

GRUPPTEST!

HIGH-END PÅ STATIV

Från Monitor Audio, Spendor & Sonus Faber

GRUPPTEST!

**Högklassigt pris-
värda RIAA-steg**

- Dynavector
- iFi • Primare
- Pro-Ject

TIDSAM 0665-11

7 388066 507903
RETURVECKA 50

11

MONUMENTAL MOTVALLS

Har andra tillverkare fel? Ja, med sin minimalistiska monsterskivspelare går Yamaha i alla fall en egen väg med sin nya magnifika referensskivspelare.

Text Mats Meyer-Lie Bild Yamaha

Under hifins verkliga guldålder, från det tidiga 1970-talet till början av 1990-talet, hade alla de stora japanska märkena riktigt vräkiga statusprodukter, avsedda för den kräsna inhemska audiofilmarknaden. Landets överhettade ekonomi gjorde suget på lyxiga prestigeapparater nästan omättligt. Det handlade om supermodeller som sällan eller aldrig tog sig hit till väst, och när det någon gång hände var det som glansnummer på hifi-mässor.

Men så kom 1990-talet och Japan gick

in i en utdragen lågkonjunktur som tvingade tillverkarna att fokusera på kärnverksamheten och begränsa eller helt strypa utvecklingen av prestigeprodukter. Men det fanns förstås pampiga undantag, som Pioneer Exclusive och Teacs lyxserie Esoteric, två märken som delvis också marknadsfördes i väst. Ett ytterligare undantag är förstås Pioneers supermärke TAD.

Men de första tio åren på 2000-talet gick det mesta av japanska high end-utveckling på sparlåga och de större tillverkarna började lägga allt mer krut på hemmabio- och multikanalsmarknaden. För de stora drakarna var inte heller den nya vinyltrenden något man egentligen

satsade på, eftersom den rent ekonomiskt var så försumbar.

Därför var vi många som blev överraskade då Panasonic 2014 helt otippat återupplivade sitt gamla hifi-märke Technics och drömde till med Reference Class R1, en tekniskt radikal superanläggning som följdes upp med påkostade skivspelare inklusive direktdrivna mästerverket SL-1000R.

Att det inte var en engångsföreteelse utan kanske början på en ny japansk trend, förstod vi när också Yamaha helt oväntat några år senare kom med NS-5000, en härligt retroosande högtalare i den högre divisionen. Det handlade om en 3-vägare

Musikaliskt helhetsgrepp
Extrem finish

Stor och utrymmeskrävande

3 snabba

● **Hög vikt**

● **En nollpunkt**

● **Kolfiberarm**

sprängfylld med unika lösningar, men det fräcka utseendet anses förstås på firmans miljonsäljare – 70-talsikonen NS-1000. Men det var bara början och förra året kom C-5000 och M-5000, en tung förstärkarduo med topprestanda i samma serie.

Alla vi som förväntade oss en matchande CD-spelare blev däremot rejält överraskade när seriens nästa produkt istället blev den väldiga skivspelaren GT-5000, en pampig hyllning till vinylens och hifins glansdagar!

Ja, i ett slag blev Yamaha en tungt spelaralternativ också i vinylsammanhang. Riktigt tung, för den här besten väger närmare 27 kilo inklusive en rejält överdimensionerad 5-kilos skivtallrik. Precis som för 5000-seriens högtalare går formgivningen tillbaka till ikoniska GT-1000 och GT-2000, minimalistiska paradspelare som kom 1982 och såldes fram till början av 1990-talet. Men oss veterligen aldrig här på våra bredgrader.

80-talsspelarna var tunga, direkt drivna maskiner sprängfyllda med styrelektronik medan det nya flaggskeppet är av den gamla klassiska skolan, med remdrift och stor, tung tallrik för extra stor svängmassa och rotationsstabilitet. Under den stora 35-centimeterstallriken finns en mindre innertallrik av mässing som drivs av en gummirem och en hårt reglerad 24-polig växelströmsmotor.

Den 12 centimeter (!) tjocka sockeln är uppbyggd av flera hoplimmade lager extra tät fiberplatta för maximal resonansdämpning. Sockeln kan fås i mattsvart

eller blank ytfinish som Yamahas flyglar, och hela härligheten står på stora, avkopplande fötter.

Tonarmen är också av gamla skolan. Visserligen är det en extremt välgjord och resonansdöd hi-tech-konstruktion i kolfiber och aluminium, men geometrin är verkligen old school. Den här radialarmen är nämligen helt rak, utan så kallad offset-vinkel för avspelningsgeometrin. Det här är nåt som redan väckt en del rabalder på olika audiofilsajter, eftersom i princip alla marknadens radialarmar både har en vinkel på runt 20 grader och ett överhäng kring 2 centimeter, för att ge pickuper två nollpunkter längs skivradien.

Eftersom en radialarm rör sig i en båge över skivans radie kommer det att finnas två punkter (om armen har överhäng) där nålen ligger exakt rätt i 90 grader mot skivans radie, och hur spåren graverades. Det finns en snårskog av beräkningar och debatter om graden av så kallat överhäng och var de två nollpunkterna ska placeras, för att bäst minimera vinkelfelet, och oftast brukar punkterna ligga vid 66 och 121 millimeter från skivans centrum. Yamahas tonarm är däremot underhängd, så att nålen hamnar 17 millimeter bakom tallrikens mittapp och ger bara en nollpunkt placerad ungefär två tredjedelar in på skivan.

Man har dessutom ingen offsetvinkel, vilket beror på att man i likhet med bland annat exotiska Rigid Float från japanska specialisttillverkaren VIV Laboratory, menar att distorsionen från skivspårens sidokraft mot nålen (skating) skapar en större och mer problematisk distorsion än vinkelfelet. Vinkelfelet blir lite större, men ljudet så mycket bättre. Att mota med anti-skating hjälper inte, eftersom sidokraften hela tiden varierar och en off-

setvinkel bara förvärrar distorsionen.

Så det som många hifi-förståsigpåare på nätet gjort sig lustiga över att Yamaha missförstått, är ett visserligen radikalt, men högst medvetet val. Dessutom grundligt styrkt av distorsionsmätningar.

”Efter varje ny skiva slogs man över spelarens självklara helhetsgrepp”

Med det här i bagaget var det förstås med en gnutta skeptisk nyfikenhet vi packade upp den här bjässespelaren. Men monteringen gick överraskande lätt. Ja, nästan lika lätt som med en Rega, för så fort innertallrik och rem var på plats, var det bara att lägga på

den tunga tallriken och sedan kunde man börja spela. Spelaren hade visserligen ingen färdigmonterad pickup, så det var lite pyssel med att montera den medföljande Ortofon Cadeza Black som Yamahas Sverigekontor tyckte vi skulle prova.

Sagt och gjort. Vi provade med både den men också några betydligt billigare MM-pickuper, inklusive nya budgetfavoriten Audio-Technica AT-VM95 ML, men också den härligt mustiga Sumiko Ametyst.

Dyr eller billig, oavsett vilken pickup vi använde, så var det första vi slogs av tystnaden. Yamaha-spelaren är nämligen helt knäpptyst och tillsammans med en pickup som Cadenza plockar spelaren fram också de mest finstiltade detaljerna mot en perfekt sammets svart bakgrund.

Ja, spelaren lät nästan som den såg ut: ett orubbligt marmorblock som fixerar inspelningarnas rymddimensioner millimeterexakt och långt utanför högtalarnas begränsningar. Den stora rumsligheten och spektakulära 3D-djupet i ljudet måste upplevas för att förstås, för det här är ju egenskaper man inte tror att den här typen av tonarmsgeometri skulle kunna åstadkomma.

Men det gör den, och alla vi som svettats över att justera in tangentialarmar får oss en rejäl tankeställare när Yamaha mejslar fram

Chassiemonterade kontakter låter dig enkelt välja mellan balanserad eller obalanserad koppling.

sitt holografiska ljussceneri. Men ännu mer påfallande var kanske sättet som spelaren gav musiken ett fundament att skjuta upp från och explodera i halsbrytande attacker. Det märktes inte minst när vi kopplade in Arendals monstersub i anläggningen! Är det dramatik, nerv och blixtnabb tajming du är ute efter så är det här en skivspelare som verkligen kommer att ruska om. Just spelarens brutala anslagskraft och muskulösa dynamik, är egenskaper som också märktes med enkla MM-pickuper, även om det blev extra påtagligt med Cadenza Black.

Efter varje ny skiva slogs man över spelarens självklara helhetsgrepp över musiken, men också över den sagolika kombinationen av både brutal råstryka och finstilt intimitet. Ja, Yamahas osvikliga förmåga att gjuta nytt liv i gamla uttjatade skivor och dra med dig in i ett levande och färgstarkt musikaliskt äventyr.

Och hur var det då med geometrin och nollgenomgångarna? Ja, som tidigare besatt av nålgeometri och luftlagrade tangentialarmar, började jag som sagt tvivla på min hörsel. Inte ens med en mejselformad Shibata-nål som den hos Ortofon Cadenza Black märktes distorsion eller skevheter i stereo-

5000-familjen, med C-5000, M-5000, NS-5000 och i framkant GT-5000.

bilden. Tvärtom verkade kanalseparationen bättre och den så eftertraktade djupreliefen ännu tydligare än vi minns från andra, låt vara billigare spelare med samma pickuper.

Så att Yamaha är inne på nåt med sin spelare och tonarm råder det ingen som helst tvekan om, och vore inte den här bjässen lika dyr som den är praktfull så hade jag själv inte tvekat en sekund. En sagolik spelare till ett sagolikt pris, men visst får man rejäl valuta för pengarna.

H&M

Kringutrustning

- Pickuper** Ortofon Cadenza Black, Sumiko Amethyst, Audio-Technica AT-VM95ML
- Förstärkare** Marantz Model 30, Denon PMA-A110
- Högtalare** Monitor Audio PL100 II, Eggleston-Works EmmaEVO
- Subwoofer** Arendal 1200IQ
- Kablar** Jorma Statement, VdH The First, QED Silver Anniversary XT

Gigantisk!

Initialerna **GT** (Gigantic & Tremendous!) markerar Yamahas största referensspelare. Under 1970-talet hade man de futuristiska tangentialmodellerna **PX-1** och **PX-2**, men med **GT-2000** (1982) blev det mer back to basics, men direkt-driven. 1985 kom så den direktdrivna extremspelaren **GT-2000x** (bilden), på 34 kilo med två olika, utbytbara tonarmar och som kunde uppgraderas med tallrik på 18 kilo! Yamahas sista stora vinylspelare... tills nu.

Yamaha GT-5000

- Pris** 83.000 kr (utan lock)
- Funktion** Skivspelare, remdriven
- Kontakter** 1 par XLR, 1 par RCA
- Tallrik** 35 cm, 5 kg, aluminium
- Tonarm** Rak, kolfiber
- Motor** Växelström, 24-polig
- Varvtal** 33/45, justerbart +/- 1,5%
- Mått** (BxHxD) 54x26x41 cm (utan lock)
- Vikt** 26,5 kg
- Info** yamaha.se

C L O S E R

T O T H E

A R T I S T

europ.yamaha.com

A-S1200 Integrated Stereo Amplifier

EMOTION. OPENNESS. GROOVE.

A-S1200 ELEGANTA DESIGN MED KLASSISKA NIVÅMÄTARE FÖR TANKARNA TILL DEN GYLLENE HI-FI-ERAN. GENOM ATT KOMBINERA KLASSISKA HIFI LÖSNINGAR MED NYA KOMPONENTER OCH TEKNIKER HAR VI NÅTT MÅLET. A-S1200 ANDAS KVALITET OCH LJUDET ÄR KÄNSLOFYLLT, ÖPPET OCH ENGAGERANDE.

 YAMAHA